

## U s n e s e n í

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Jany Záviské a JUDr. Petra Indráčka v právní věci žalobkyně **M. N.** proti žalovanému Městskému úřadu Jeseník se sídlem v Jeseníku, K. Čapka 10/1147, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem,

### t a k t o :

- I. Žaloba se **o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

### O d ů v o d n ě n í :

[1] Podanou žalobou se žalobkyně domáhala určení nezákonného zásahu Městského úřadu Jeseník, správního odboru, spočívajícím v tom, že vydáním rozhodnutí dne 11.11.2011 došlo zásadním způsobem do zásahu jejího osobního a rodinného života, tím, že rozhodnutí obsahovalo zcela otevřenou hrozbu kriminalizace žalobkyně ze strany veřejné moci.

[2] Krajský soud zjistil, že rozhodnutím ze dne 11.11.2011 Městský úřad Jeseník, odbor správní, zastavil řízení o přestupku proti občanskému soužití, kterého se měla žalobkyně dopustit tím, že dne 2.5.2011 oznámila na OO Policii ČR Šumperk, že byla od roku 2008 do září 2010 sexuálně zneužívána svým sousedem Š. Z., nar. X, trvale bytem J., H. H. 41, kdy následně dne 4.5.2011 při podání vysvětlení na Policii ČR, SKPV Jeseník měla uvést, že si toto vše vymyslela proto, aby mohla svého syna dostat do péče. Řízení bylo zastaveno podle ustanovení § 76 odst. 2 zákona o přestupcích, neboť sankce, kterou lze za přestupek uložit, je bezvýznamná vedle trestu, který byl nebo bude podle očekávání uložen za jiný trestný čin v trestním řízení. V poučení správní orgán uvedl, že odvolání není přípustné, dle ust. § 76 odst. 3 zákona o přestupcích se rozhodnutí neoznamuje a obviněný se o jeho vydání pouze vyrozumívá. Žalobkyně proti označenému rozhodnutí podala dne 4.1.2012 žádost o zahájení přezkumného řízení a dne 27.2.2012 (doručeno žalobkyni 2.3.2012) rozhodl Krajský úřad Olomouckého kraje, odbor správní a legislativní tak,

že rozhodnutí podle ustanovení § 97 odst. 3 správního řádu zrušil a věc vrátil správnímu orgánu prvního stupně.

[3] Žalobou proti nezákonnému zásahu se může podle ustanovení § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s.ř.s.), bránit každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, **který není rozhodnutím**, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, trvá-li takový zásah nebo jeho důsledky anebo hrozí-li jeho opakování. Soudní řád správní zavedl ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu jako institut ochrany před nezákonným jednáním správního orgánu. Nejvyšší správní soud již opakovaně vyslovil, že přesná definice zásahu v zákoně není možná, protože pod pojem zásahu spadá velké množství faktických činností správních orgánů, ke kterým jsou různými zákony oprávněny. Jde o úkony neformální, pro které mohou a nemusí být stanovena pravidla, např. faktické pokyny, bezprostřední zásahy, zajišťovací úkony atd.; tedy obecně úkony, které nejsou činěny formou rozhodnutí, ale přesto jsou závazné pro osoby, vůči nimž směřují, a ty jsou povinny na jejich základě něco konat, nějaké činnosti se zdržet nebo nějaké jednání strpět, a to na základě jak písemného, tak i faktického (ústního či jinak vyjádřeného) pokynu či příkazu. Z uvedeného je patrné, že soudním řádem správním zavedený samostatný procesní institut žaloby proti nezákonnému zásahu, pokynu nebo donucení správního orgánu, nemůže být vykládán jako jakási náhražka žaloby proti rozhodnutí správního orgánu a není proto ani v procesní dispozici účastníka řízení volit, kterou z těchto žalob bude pro sebe považovat za výhodnější, a které řízení tedy bude iniciovat. Určujícím kritériem pro podání žaloby je povaha napadeného úkonu. Přitom platí, že žaloba proti rozhodnutí správního orgánu má před žalobou proti nezákonnému zásahu přednost v tom smyslu, že lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky, je tak účastník řízení povinen učinit a teprve po vyčerpání těchto prostředků si zároveň otevírá procesní prostor pro případné podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu. Přímou žalovat nezákonný zásah je proto možno jen tehdy, jestliže ochrana jinými právními prostředky není možná. Vztah obou zmíněných žalobních typů tak lze označit za primát žaloby proti rozhodnutí, kdy sekundární možnost podání úspěšné žaloby proti nezákonnému zásahu nastupuje teprve tehdy, pokud žaloba proti rozhodnutí nepřipadá v úvahu.

[4] Ač proti rozhodnutí Městského úřadu Jeseník ze dne 11.11.2011 nebylo možno podat řádný opravný prostředek, žalobkyně podala podnět k přezkumnému řízení a Krajský úřad, odbor správní a legislativní jako orgán nadřízený, zrušil rozhodnutí, proti němu žalobkyně brojila ve správním řízení a brojí i žalobou.

[5] Zákon blíže nestanoví, jaké právní prostředky ochrany nebo nápravy vylučují možnost domáhat se ochrany podle § 82 a nasl. s.ř.s. Rozhodující je, zda právní řád vůbec nějaké jiné právní prostředky objektivně připouští; v dané věci bezesporu takovým právním prostředkem je i přezkumné řízení dle § 94 a nasl. správního řádu, a žalobkyně této možnosti plně využila, výsledkem čehož bylo zrušení žalobou napadeného rozhodnutí.

[6] Pro úplnost soud ještě dodává, že i z pohledu zkoumání včasnosti podání žaloby, dospěl k závěru, že žaloba byla podána opožděně s odvoláním na ust. § 84

odst. 1 věta první s.ř.s., kdy subjektivní lhůta je dána dvěma měsíci (musí být podána do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu). Pokud se žalobkyně odvolává na lhůtu dvou let, pak se dle § 84 odst. 1 věta druhá s.ř.s. jedná o lhůtu objektivní (žalobu lze podat nejpozději do dvou let od okamžiku, kdy k němu došlo). Vychází-li se ze skutečnosti, že žalobkyně se dne 2.3.2012 dozvěděla, že rozhodnutí Městského úřadu Jeseník, odboru správního, ze dne 11.11.2011 je nezákonné (doručením rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje), pak poslední den dvouměsíční lhůty připadl na 2.5.2012, přičemž žalobkyně žalobu podala dne 11.11.2013, tedy po marném uplynutí lhůty.

[7] Přesto, že žaloba byla podána opožděně, jak uvedeno v odstavci [6] tohoto usnesení, soud žalobu odmítl dle ust. § 46 odst. 1 písm. d) s.ř.s, z důvodu její nepřipustnosti, neboť odmítnutí pro nepřipustnost žaloby má přednost před odmítnutím pro opožděnost.

[8] Z důvodu odmítnutí žaloby, nebylo soudem rozhodováno o osvobození od soudních poplatků.

[9] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 3 věty první s.ř.s., dle kterého žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

**P o u č e n í :** Proti tomuto usnesení **j e** možno podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů po doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

V Ostravě dne 20. října 2014

Mgr. Jiří Gottwald  
předseda senátu